

Relationship Between Emotional Intelligence and Social and Family Support with Social Trust Among Prisoners in Sepidar Prison in Ahvaz

Sahami S.* PhD, Bagheri Malek Abadi A.¹ MSc, HosseinZei E.² MSc

* Sociology Department, Faculty of Psychology and Educational Sciences, Marvdasht Branch, Islamic Azad University, Marvdasht, Iran

^{1,2} Sociology Department, Faculty of Psychology and Educational Sciences, Marvdasht Branch, Islamic Azad University, Marvdasht, Iran

ABSTRACT

How to cite this article

Sahami S, Bagheri Malek Abadi A, HosseinZei E. Relationship Between Emotional Intelligence and Social and Family Support with Social Trust Among Prisoners in Sepidar Prison in Ahvaz. Journal of Police Medicine. 2019;8(4):161-164.

*Correspondence:

Address: Sociology Department, Faculty of Psychology and Educational Sciences, Marvdasht Branch, Islamic Azad University, Marvdasht, Iran
Phone: -
Fax: -
Mail: So.sahami@gmail.com

Article History

Received: 2019/06/16

Accepted: 2019/08/13

ePublished: October 7, 2019

AIMS. Trust is one of fundamental preconditions for economic, social, cultural, and political development of any society. The aim of this study was to investigate the relationship between emotional intelligence and social and family support with social trust in prisoners.

MATERIALS & METHODS: 310 prisoners in Sepidar prison were enrolled in this study. Baron Emotional quotient inventory, Mary procidano and Kenneth heller's social support questionnaire and Sharif & Safarina social trust questionnaire were administered to collect data. Multistage regression and correlation coefficient were used to analyze the data.

FINDINGS: There was a significant relationship between emotional intelligence and social and family support with social trust ($P < 0/01$, $r = 0/29$, $0/17$). Social and family support could predict 8 percent of the variance of social trust. In addition, coping with stress, adaptation, and interpersonal skills could predict 7 percent of the variance of social trust.

CONCLUSION: Social trust can be upgraded by enhancing emotional intelligence and social and family support in prisoners.

KEYWORD: Emotional Intelligence; Social and Family Support; Social Trust; Prisoners

رابطه هوش هیجانی و حمایت‌های جامعه و خانواده با اعتماد اجتماعی در میان زندانیان زندان سپیدار اهواز

سوسن سهامی * PhD

دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد مرودشت، مرودشت، ایران

علیرضا باقری مالک‌آبادی MSc

دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد مرودشت، مرودشت، ایران

عنایت‌اله حسین‌زئی MSc

دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد مرودشت، مرودشت، ایران

چکیده

اهداف: اعتماد، از پیش‌شرط‌های اساسی برای توسعه اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی در هر جامعه‌ای محسوب می‌شود. پژوهش حاضر با هدف تبیین رابطه بین هوش هیجانی و حمایت جامعه و خانواده با اعتماد اجتماعی در میان زندانیان زندان سپیدار شهر اهواز انجام شد.

ابزار و روش‌ها: در پژوهش همبستگی حاضر، جامعه آماری شامل زندانیان زندان سپیدار اهواز بود. میزان حجم نمونه با استفاده از فرمول کوکران، ۳۱۰ نفر تخمین زده شد. برای گردآوری داده‌ها از مقیاس هوش هیجانی بار-آن، مقیاس حمایت جامعه و خانواده مری پروسیدانو و کنیت هلر و مقیاس اعتماد اجتماعی صفاری‌نیا و شریف استفاده شد. برای تحلیل داده‌ها از ضریب همبستگی و رگرسیون چندگانه استفاده شد.

یافته‌ها: حمایت‌های جامعه و خانواده، رابطه مستقیم و معنی‌داری با اعتماد اجتماعی داشت ($P < 0/01$ و $r = 0/29$). هوش هیجانی نیز اطمینان با ضریب $0/17$ ، رابطه مستقیم و معنی‌داری با اعتماد اجتماعی داشت ($P < 0/01$ و $r = 0/17$). حمایت جامعه و خانواده قادر به پیش‌بینی ۸ درصد از واریانس اعتماد اجتماعی بودند. مؤلفه‌های کنترل استرس، سازگاری و مهارت برون‌فردی نیز قادر به پیش‌بینی ۷ درصد از واریانس اعتماد اجتماعی بودند. نتیجه‌گیری: با افزایش هوش هیجانی و افزایش حمایت جامعه و خانواده، می‌توان میزان اعتماد اجتماعی را در زندانیان ارتقا داد.

کلیدواژه‌ها: هوش هیجانی، حمایت جامعه و خانواده، اعتماد اجتماعی، زندانیان

تاریخ دریافت: ۱۳۹۸/۳/۲۶

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۸/۵/۲۲

تاریخ انتشار الکترونیک: ۱۳۹۸/۷/۱۵

* نویسنده مسئول: So.sahami@gmail.com

مقدمه

پاتنام اعتماد را پیش‌شرط مشارکت مدنی و توسعه سیاسی در جامعه می‌داند که به‌عنوان یکی از ابعاد و مؤلفه‌های سرمایه اجتماعی و به مثابه عاملی انسجام‌بخش، بایستی در همه اقشار و گروه‌های اجتماعی جامعه تقویت و منتشر شود^[۱-۲]. به‌طور خلاصه، اعتماد را به چهار نوع می‌توان تقسیم کرد: اعتماد بنیادین، اعتماد بین‌شخصی، اعتماد اجتماعی و اعتماد نهادی. نوع اول، ویژگی روان‌شناختی و فردی دارد؛ نوع دوم با افراد معدودی که با یکدیگر آشنا هستند در ارتباط است؛ و انواع سوم و چهارم، خصلتی انتزاعی و غیرشخصی دارند^[۳].

اعتماد اجتماعی به معنای پذیرش خطر مواجهه و ارتباط با دیگران است، با این تصور که آنها مطابق انتظارات کنشگران رفتار خواهند کرد و در پی آزار و اذیت یکدیگر نخواهند بود^[۴-۵]. از نظر لوهمان و پارسونز، اعتماد اجتماعی، حیات اجتماعی یک جامعه را تضمین کرده و به پایداری و نظم سیستم اجتماعی کمک می‌کند^[۶]. این موضوع از دیرباز در پژوهش‌ها مورد توجه بوده و با چشم‌اندازهای متفاوتی در نظریات اجتماعی مطرح گردیده^[۷]، اما مطالعات نظام‌مند مربوط به آن، جایگاه نوینی دارد.

از سوی دیگر، یکی از مهارت‌های اجتماعی مهم در برقراری ارتباط، هوش هیجانی (عاطفی) است. هوش هیجانی، توانایی همراهی با مردم، مدیریت عواطف و احساسات در روابط و توانایی ترغیب و رهبری دیگران است^[۸-۹].

علاوه بر هوش هیجانی، حمایت جامعه و خانواده نیز در ایجاد اعتماد اجتماعی نقش دارد؛ زیرا احساس احترام و ارزشمند بودن را در فرد به‌وجود می‌آورد و وی را به یک شبکه اجتماعی با تعهدات متقابل وصل می‌کند. حمایت‌هایی که فرد از خانواده، دوستان و جامعه دریافت می‌کند، اثر مستقیمی بر سلامت او دارد^[۱۰] و در عوض، فقدان حمایت‌های اجتماعی، منابع فردی را برای مقابله با چالش‌ها تقلیل می‌دهد. در مطالعات پیشین نیز حمایت اجتماعی نوعی مبادله بین‌فردی دانسته شده که پیوندهای عاطفی، کمک‌های مؤثر ابزاری، ارائه اطلاعات، اظهارنظر و ارزیابی دیگران را دربرمی‌گیرد^[۱۱-۱۳] و بر سازگاری و هم‌نوایی با هنجارها رابطه دارد.

با توجه به اهمیت هوش هیجانی و اعتماد اجتماعی، مطالعه حاضر بر آن بود تا ارتباط احتمالی میان هوش هیجانی و حمایت‌های خانواده و جامعه را با اعتماد اجتماعی در زندانیان بسنجد. این موضوع از این جهت اهمیت دارد که زندانیان، اغلب خشمگین‌تر، عصبی‌تر و پرخاشگرتر و در نتیجه دارای هوش هیجانی ضعیف‌تری هستند. پس اگر ارتباط میان عوامل مذکور مثبت و معنی‌دار باشد، حاصل آن، کمک به توانمندکردن این افراد، خانواده‌های آنها و سپس گسترش این توانمندی در کل جامعه می‌شود.

ابزار و روش‌ها

پژوهش حاضر از نظر روش، توصیفی-پیمایشی و به دنبال بررسی نوعی همبستگی بود. جامعه آماری، زندانیان زندان سپیدار اهواز با تعداد ۱۶۴۵ نفر بودند که با استفاده از فرمول کوکران، حجم نمونه برابر با ۳۱۰ نفر تعیین گردید. در این پژوهش، به دلیل همگن بودن شرایط و موقعیت تقریباً مشابه زندانیان، واحدهای موجود در جامعه آماری و همچنین محدود بودن تعداد زندانیان، از روش نمونه‌گیری تصادفی ساده استفاده شد. برای گردآوری داده‌ها از سه پرسش‌نامه هوش هیجانی بار-آن، حمایت‌های جامعه و خانواده و اعتماد اجتماعی استفاده شد. در یک جلسه توجیهی، گروه نمونه مورد مطالعه با نحوه پاسخ دادن به پرسش‌نامه آشنا شدند و به آنها تأکید شد که تمام اطلاعاتشان محرمانه باقی می‌ماند. سپس با رضایت کامل و به اختیار شخصی خود در مطالعه شرکت نمودند.

پرسش‌نامه هوش هیجانی بار-آن: در سال ۲۰۰۶ توسط بار-آن تهیه گردیده و دارای ۹۰ گویه و پنج خرده‌مقیاس شامل مهارت‌های فردی، مهارت‌های بین‌فردی، کنترل استرس، سازگاری و خلق کلی است. این ابزار متشکل از عباراتی است که احساس، طرز تفکر و نحوه رفتار را در موقعیت‌های گوناگون توصیف می‌کند. آزمودنی با خواندن هر عبارت، میزان موافقت یا عدم موافقت خود را با

متغیر ملاک	متغیرهای پیش‌بین	بتا	t	p	R	R ²	F	df	p
اعتماد اجتماعی	حمایت‌های جامعه و خانواده	۰/۲۹	۵/۳۴	۰/۰۰۱	۰/۲۹	۰/۰۸	۲۸/۵۵	۳۰۸ و ۱	۰/۰۳

نتایج تحلیل رگرسیون نشان داد که بین متغیرهای پیش‌بین (کنترل استرس، سازگاری، مهارت‌های برون‌فردی) و متغیر ملاک (اعتماد اجتماعی) رابطه خطی معنی‌دار وجود داشت و این ابعاد از هوش هیجانی، به‌طور معنی‌داری قادر به پیش‌بینی اعتماد اجتماعی بودند. مجذور ضریب همبستگی چندگانه برابر با ۰/۰۷ یعنی حدود ۷ درصد واریانس اعتماد اجتماعی توسط ابعاد کنترل استرس، سازگاری و مهارت برون‌فردی قابل پیش‌بینی است. سایر ابعاد هوش هیجانی چون تغییر معنی‌داری در ضریب تعیین ایجاد نمی‌کردند وارد مدل نشدند.

جدول ۳) نتایج تحلیل رگرسیون اعتماد اجتماعی بر حسب ابعاد هوش هیجانی به شیوه گام به گام

گام	متغیر ملاک	متغیرهای پیش‌بین	بتا	t	p	R	R ²	F	df	p
اول	اعتماد استرس	کنترل استرس	۰/۱۹	۳/۴۲	۰/۰۰۱	۰/۱۹	۰/۰۴	۱۱/۶۹	۳۰۸ و ۱	۰/۰۳
دوم	اعتماد استرس	کنترل استرس، سازگاری	۰/۳۰	۳/۹۷	۰/۰۰۱	۰/۲۲	۰/۰۵	۸/۲۰	۳۰۷ و ۲	۰/۰۱
سوم	اعتماد استرس	کنترل استرس، سازگاری، برون‌فردی	۰/۳۱	۳/۹۹	۰/۰۰۱	۰/۲۶	۰/۰۷	۷/۱۸	۳۰۶ و ۳	۰/۰۱

بحث

هدف از پژوهش حاضر، تبیین رابطه هوش هیجانی و حمایت جامعه و خانواده با اعتماد اجتماعی در میان زندانیان زندان سپیدار اهواز بود. نتایج، حاکی از رابطه‌ای معنادار بین متغیرهای پیش‌بین (حمایت‌های جامعه و خانواده و هوش هیجانی) و متغیر ملاک (اعتماد اجتماعی) بودند. این یافته‌ها با سایر مطالعات مشابه^[۱۱و۱۶] همخوانی داشت. از شواهد چنین برمی‌آید که هوش هیجانی و حمایت‌های جامعه و خانواده بر اعتماد اجتماعی اثر برجسته‌ای دارد و ضعف یا عدم وجود این سه متغیر در جامعه، سلامت اجتماعی را مختل می‌کند. در واقع افرادی که از منابع غنی اجتماعی، خانوادگی و برانگیختگی هیجانی برخوردارند، در تعاملات اجتماعی موفق‌ترند. در چنین شرایطی روابط اجتماعی تسهیل می‌شود و افراد بهتر و ساده‌تر می‌توانند منافع فردی و گروهی خود را دنبال کنند و احتمالاً کمتر دچار بزهکاری می‌شوند. به‌علاوه، حمایت اجتماعی و خانوادگی سبب می‌شود افرادی که به حمایت و توجه آنها نیاز است، همواره در دسترس باشند تا بتوان با استفاده از کمک آنها، به سلامت فردی و اجتماعی و سازگاری بیش‌تری دست یافت.

اعتماد اجتماعی یکی از جنبه‌های مهم روابط انسانی، اجتماعی و عاملی اساسی برای تداوم زندگی جمعی در دنیای پرمخاطره مدرن است. عدم توجه به اعتماد، سبب خلل در روابط و تعاملات و باعث ایجاد مشکلاتی در مشارکت اجتماعی، نظم اجتماعی و سلامت

خصوصیات توصیف‌شده، با مقیاس ۵ درجه‌ای لیکرت (کاملاً موافقم تا کاملاً مخالفم و در بعضی سؤالات با محتوای منفی از کاملاً موافقم تا کاملاً مخالفم) اعلام می‌کند.

نجاتی و مشکات، مجذور خی نسبی را برای این آزمون، ۱/۹۶ و شاخص برازش آن را برابر با ۰/۰۴ و آلفای کرونباخ ۰/۹۴ به‌دست آوردند و روایی آن را در حد مطلوبی دانستند^[۱۴]. در پژوهش حاضر نیز میزان آلفای کرونباخ برابر با ۰/۷۶ به‌دست آمد.

پرسش‌نامه حمایت‌های جامعه و خانواده: توسط مری پروسیدانو و کنیت هلر در سال ۱۹۸۳ طراحی شده^[۱۵]، از ۲۰ سؤال تشکیل شده که گزینه‌های آن، «بله، خیر و نمی‌دانم» هستند. دامنه نمره کل سؤالات نیز از صفر تا ۲۰ است. سنایی، روایی و پایایی این پرسش‌نامه را مطلوب برآورد کرده و آلفای کرونباخ آن را برابر با ۰/۹۰ محاسبه نموده است^[۱۶]. در پژوهش حاضر نیز میزان پایایی این ابزار با استفاده از آلفای کرونباخ ۰/۸۴ به‌دست آمد.

پرسش‌نامه اعتماد اجتماعی: توسط صفاری‌نیا و شریف و براساس نظریه جانسون، مشتمل بر پنج شاخص صداقت، صراحت، تمایلات همکاری‌جویانه، اطمینان و اعتمادکردن طراحی شده است^[۱۷]. صفاری‌نیا و شریف، پایایی آن را با استفاده از روش آلفای کرونباخ، برابر ۰/۹۵ به‌دست آوردند. در پژوهش حاضر نیز میزان آلفای کرونباخ ۰/۷۹ به دست آمد.

یافته‌ها

براساس نتایج ماتریس همبستگی، حمایت‌های جامعه و خانواده رابطه مستقیم و معنی‌داری با اعتماد اجتماعی داشت ($r=0/29, p<0/01$). هوش هیجانی نیز رابطه مستقیم و معنی‌داری با اعتماد اجتماعی نشان داد ($r=0/17, p<0/01$). بعد مهارت درون‌فردی از ابعاد هوش هیجانی، با اعتماد اجتماعی رابطه معنی‌داری نداشته اما بعد مهارت برون‌فردی ($r=0/15, p<0/01$)، سازگاری ($r=0/19, p<0/01$)، کنترل استرس ($r=0/24, p<0/01$) و خلق کلی ($r=0/13, p<0/01$) با اعتماد اجتماعی رابطه مستقیم و معنی‌داری نشان دادند.

جدول ۱) ماتریس همبستگی بین حمایت‌های جامعه و خانواده و هوش هیجانی با اعتماد اجتماعی

متغیرها	ضریب همبستگی با اعتماد اجتماعی	سطح معناداری
حمایت‌های جامعه و خانواده	۰/۲۹	۰/۰۱
مهارت‌های درون فردی	۰/۰۸	۰/۰۹
مهارت‌های برون فردی	۰/۱۵	۰/۰۱
سازگاری	۰/۱۹	۰/۰۱
کنترل استرس	۰/۲۴	۰/۰۱
خلق کلی	۰/۱۳	۰/۰۵
نمره کل هوش هیجانی	۰/۱۷	۰/۰۱

نتایج تحلیل رگرسیون اعتماد اجتماعی برحسب حمایت‌های جامعه و خانواده در جدول ۲ نشان می‌دهد که بین متغیر پیش‌بین (حمایت‌های جامعه و خانواده) و متغیر ملاک (اعتماد اجتماعی) رابطه خطی معنی‌دار وجود داشته و حمایت‌های جامعه و خانواده به‌طور معنی‌دار قادر به پیش‌بینی مستقیم اعتماد اجتماعی بودند. مجذور ضریب همبستگی چندگانه برابر با ۰/۰۸، به این معنی است که حدود ۸ درصد واریانس اعتماد اجتماعی، توسط حمایت‌های جامعه و خانواده قابل پیش‌بینی است.

- 9- Sevil JR. The Dictionary of Psychology, UK and USA, Taylor & Francis Group, 2013.
- 10- Pamukçu B, Meydan B. The role of empathic tendency and perceived social support in predicting loneliness levels of college students. *Social and Behavioral Sciences*. 2010;5,905-909.
- 11- Viet Vu CH, Uchino M, Kawashima M, Yuki K, Tsubota K, Nishi A, et al. Lack of social support and social trust as potential risk factors for dry eye disease: JPHC-NEXT study. *Ocul Surf*. 2019;17(2):278-284.
- 12- Shaoyu Ye. Trust, Social Support and Adaptation: A Study of International Students in Japan, *International Journal of Culture and History*. 2018;Vol.4,No 2.
- 13- Knight JR, Bush HM, Mase WA, Riddell MC, Liu M, Holsinger JW. The Impact of Emotional Intelligence on Conditions of Trust among Leaders at the Kentucky Department for Public Health. *Front Public Health*. 2015;3:33. Published 2015 Mar 13. doi:10.3389/fpubh.2015.00033
- 14- Nejati R, Meshkat M. The Reliability and Validity of Bar-On's Emotional Quotient Inventory for Iranian English Language Learners. *Foreign Language Research Journal*. 2017;6(1):131-154. [Persian]
- 15- Procidano ME, Heller K. Measures of perceived social support from friends and from family: three validation studies. *Am J Community Psychol*. 1983 Feb;11(1):1-24.
- 16- Sanaei B. Measures of marriage and family. Tehran: Be'sat Publicaion. 2008. [Persian]
- 17- Safarinia M, Sharif N. Making and examining the psychometric characteristics of social trust questionnaire. *Journal Social Psychometric Research*. 2010;3(11):47-58. [Persian]
- 18- Downey LA, Robersts J, Stough C. Workplace Culture: Emotional Intelligence and Trust in the Prediction of Workplace Outcomes. *Int. Journal of Business Science and Applied Management*. 2011; (6),1:30-40.
- 19- Du Plessis M, Wakelin Z, Nel P. The influence of emotional intelligence and trust on servant leadership. *SA Journal of Industrial Psychology*. 2015;41(1):9.

اجتماعی می‌شود. به علاوه پژوهش‌های متعدد نشان داده‌اند که خانواده و حمایت جامعه نقش مهمی در پرورش استعدادها دارند. بنابراین دریافت پسخوراند مناسب و حامینگرانه از محیط، احساس شایستگی را بین زندانیان ارتقا می‌بخشد و محیط اجتماعی‌شان را متحول می‌کند و پذیرش اعتماد اجتماعی را تسهیل می‌نماید^{[۱۳] و [۱۸]}. لذا توسعه حمایت‌های اجتماعی و خانوادگی و آموزش هوش هیجانی به زندانی، سبب افزایش اعتماد اجتماعی در میان آنان خواهد شد.

نتیجه‌گیری

اعتماد اجتماعی، با توسعه حمایت‌های جامعه و خانواده و آموزش هوش هیجانی در بین زندانیان ارتقا می‌یابد.

تشکر و قدردانی: از کلیه زندانیان و کارکنان زندان سپیدار اهواز، برای همکاری ارزشمند آنها در اجرای این پژوهش قدردانی می‌نماییم.

تأییدیه اخلاقی: از تمامی شرکت‌کنندگان، رضایت‌نامه موافقت آگاهانه برای شرکت در پژوهش گرفته شد.

تعارض منافع: هیچ‌گونه تضاد منافی در پژوهش حاضر وجود نداشت.

سهام نویسندگان: سوسن سهامی (نویسنده مسئول): نگارنده مقدمه، روش‌شناس، پژوهشگر اصلی (۵۰٪)؛ علیرضا باقری مالک‌آبادی (نویسنده دوم): اجرا، نگارنده بحث (۳۰٪)؛ عنایت‌اله حسین‌زئی: تحلیل‌گر آماری، روش‌شناس، پژوهشگر کمکی (۲۰٪). منابع مالی: هزینه‌ها توسط نویسندگان تأمین شده است.

منابع

- 1- Sharepour M. Investigating factors affecting social trust to police forces (A case study: Mazandaran Province). *Applied Sociology*. 2009;36,1-16. [Persian]
- 2- Mohseni Tabrizi A, Shirali, A. Effective factors on social trust of Iranian oversee students (A case study: Germany Universities). *Quarterly Journal of Research and Planning in Higher Education*. 2009;52:151-176. [Persian]
- 3- Alvani M, Danaeifard H. Public administration and public trust. *Journal of Knowledge Management*. 2001;55,5-27. [Persian]
- 4- Vlaar PWL, Van den Bosch FAJ, Volberda HW. On the Evolution of Trust, Distrust, and Formal Coordination and Control in Inter-Organizational Relationships: Toward an Integrative Framework. *Group Organization Management*. 2007;32:407-429.
- 5- Newton K. Social Trust: Individual and Cross-National Approaches. *Portuguese Journal of Social Science*. 2004;3(1):15-35.
- 6- Doranni K, Rashidi Z. Investigating definitions, concepts, and how providing social capital. *Cultural Engineering* 2008;2 (17),8-19. [Persian]
- 7- Hatami M. Relationship between self-efficacy and emotional intelligence and perceived social support in Tehran university students. *Quarterly of Horizon of Medical Sciences*. 2014;16(3):54-67. [Persian]
- 8- Pakers L, Ferrari L, Scott V, Solberg H, Soresi S. Career search self-efficacy, family support, and career indecision with Italian youth. *Journal of Career Assessment*. 2012;15,181-193.